

Nr 30

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motioner angående vissa jaktfrågor.

Till jordbruksutskottet har hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner

dels motionen 1971: 425 av herrar Nilsson i Kalmar och Wikner (båda s) vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att åldersgränsen i vapenförordningens tillämpningsföreskrifter ändras från 21 till 19 år för innehav och bruk av jaktstudsare klass 1, 2 och 3,

dels motionen 1971: 1051 av herrar Werner i Malmö och Komstedt (båda m) vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om översyn av gällande jaktvårdsbestämmelser, syftande till bl. a. en komplettering med föreskrifter om kompetensprov för jägare.

Utskottet har inhämtat yttranden över motionen 1971: 425 från statens naturvårdsverk, rikspolisstyrelsen och Svenska jägareförbundet. Se bilaga till detta utlåtande.

Utskottet. Mot bakgrund av den alltmer ökade omfattning och betydelse som jakten fått som rekreation och fritidssysselsättning framhålls i motionen 1971: 1051 behovet av skärpta säkerhetsbestämmelser i fråga om rätten till innehav och bruk av jaktvapen. Motionärerna, som nämner att vissa kunskapsprov numera krävs för varje nytillkommen älgjägare, anser att tiden är mogen att införa kompetensbevis för all slags jakt på vilt. En översyn av gällande jaktvårdsbestämmelser, syftande till en komplettering av desamma med föreskrifter om kompetensprov för jägare föreslås därför.

Villkoren för innehav och bruk av jaktvapen berörs från en annan synpunkt i motionen 1971: 425, vari tas upp frågan om en sänkning av åldersgränsen för innehav och bruk av jaktstudsare från nuvarande 21 år till 19 år. Enligt motionen bör riksdagen uttala sig för en ändring av vapenförordningens tillämpningsföreskrifter i angiven riktning. I motiveeringen till förslaget hänvisar motionärerna till den nyligen vidtagna sänkningen av rösträtts- och myndighetsåldern m. m.

Utskottet vill framhålla att de i motionerna aktualiserade problemen redan är föremål för överväganden i olika sammanhang. Sålunda har den år 1967 tilkallade jaktmarksutredningen, som enligt direktiven har att bl. a. överväga former för att ge ökade jaktmöjligheter åt jägare som inte äger jaktmark, enligt vad i annat sammanhang omnämnts för riksdagen

(3LU 1970: 67) i sitt arbete tagit upp även frågan om kompetensprov för jägare. Utredningen beräknas enligt vad som framgår av årets riksdagsberättelse slutföra sitt arbete år 1971.

Som bl. a. statens naturvårdsverk anför i remissyttrandet över motionen 1971: 425 har frågan om sänkning av åldersgränsen för innehav av kulvapen givetvis ett visst samband med arbetet inom jaktmarksutredningen. Frågan är emellertid också föremål för särskilda överväganden vid den översyn av vapenförordningen som pågår inom justitiedepartementet med en inom departementet i juni 1968 upprättad promemoria som grund (stenc. Ju 1968: 13). Även i sistnämnda hänseende kan enligt vad utskottet erfarit resultatet av pågående översyn väntas föreligga inom en nära framtid.

Under hänvisning till det anförda finner utskottet de nu behandlade motionerna inte påkalla någon särskild åtgärd från riksdagens sida. Utskottet hemställer alltså

att riksdagen lämnar motionerna 1971: 425 och 1971: 1051 utan åtgärd.

Stockholm den 27 april 1971

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Antby (fp), Johanson i Västervik (s), Magnusson i Grebbestad (s), Augustsson (s), fru Lindberg (s), herr Takman (vpk), fru Thorsson (s)*, herr Berndtsson i Bokenäs (fp), fru Sundberg (m)*, herr Leuchovius (m)*, fru Theorin (s), herrar Persson i Heden (c) och Sternström (c)*.

*) Ej närvarande vid justeringen

Bilaga

Yttranden över motionen 1971: 425

Statens naturvårdsverk (24.3.1971)

Naturvårdsverket framhåller inledningsvis att det är en viss skillnad mellan att hantera vapen under militärtjänst och att bruka gevär under jakt. I det förra fallet sker användningen oftast under direkt kontroll.

Vid jakt är det däremot naturligt att vederbörande är ensam. Jaktutövning ställer dessutom särskilda krav på det personliga omdömet och mognaden. Många gånger är det inte enbart en fråga om att hantera vapnet på bästa sätt utan också om att avgöra om skott över huvud taget skall lossas. Dyliga valsituationer förekommer normalt inte under militärtjänst.

Naturvårdsverket påpekar vidare att de prov motionärerna hänvisar till, f. n. endast förekommer när det är fråga om förvärv av kulvapen med ammunition tillhörande klass 1, dvs. sådan ammunition, som får användas vid jakt efter t. ex. älg. Motsvarande prov förekommer inte i fråga om andra kulvapen. Verket har dock erfarit att jaktmarksutredningen överväger bl. a. ytterligare kompetensprov, eventuellt avseende alla kulvapen som används vid jakt.

Naturvårdsverket har emellertid inga erinringar mot en lämplig sänkning av åldersgränsen för innehav av kulvapen för jaktändamål, vilket verket framfört i yttrande över en inom justitiedepartementet upprättad promemoria angående viss översyn av vapenförordningen. Det synes dock tveksamt, framhåller naturvårdsverket, om sänkning skall ske så långt som till 18 år eller enbart till gällande myndighetsålder. Vissa skäl talar för samma åldersgräns för förvärv av såväl hagel- som kulvapen. En och samma åldersgräns bör vidare gälla för alla slag av kulvapen, dvs. även vapen med ammunition tillhörande klass 4. En sänkning av åldersgränsen för innehav av sådant vapen torde ej innebära någon olägenhet, då både lämplighets- och behovsprövningen härvidlag redan är synnerligen sträng.

Med hänsyn till att frågan om ändring av åldersgränsen för innehav av kulvapen *dels* är föremål för övervägande vid pågående omarbetning av vapenförordningen, *dels* har visst samband med arbetet inom jaktmarksutredningen, finner naturvårdsverket dock inte nu frågan mogen för slutligt ställningstagande.

Rikspolisstyrelsen (2.4.1971)

Rikspolisstyrelsen anför.

Som skäl för sitt yrkande anför motionärerna *dels* sänkningen av rösträtts- och myndighetsåldern, *dels* att de manliga ungdomarna inkallas till militärtjänst ofta långt före 21 års ålder, varvid de ges utbildning i kulvapens bruk *dels* ock den betryggande kontroll av sökandens lämplighet, som sker vid polismyndighetens behandling av ifrågavarande ärenden.

Genom beslut av 1969 års riksdag sänktes den civilrättsliga myndighetsåldern från 21 till 20 år. Samtidigt vidgades i åtskilliga hänseenden behörigheten för ungdomar i åldern 18—20 år.

Styrelsen finner med hänsyn till vad som ovan framhållits en viss sänkning av åldersgränsen för innehav och bruk av jaktstudsare motiverad. Tillräckliga skäl föreligger emellertid icke enligt styrelsens uppfattning att sätta åldersgränsen lägre än myndighetsåldern 20 år.

Den i motionen åberopade utbildningen i kulvapnets bruk under militärtjänsten torde i och för sig inte motivera en lägre åldersgräns än 20 år. Det torde även böra observeras att i fall, där sökanden äger sådan erfarenhet i bruk av skjutvapen att risk för missbruk kan anses utesluten, möjlighet finnes att meddela tillstånd även för den som inte uppnått den föreskrivna åldern.

Svenska jägareförbundet (12.3.1971)

Jägareförbundet föreslår för sin del att ifrågavarande motion tillstyrkes på sådant sätt att åldersgränsen för innehav av kulvapen för jaktändamål sättes till 18 år, dvs. samma ålder som erfordras för tillstånd att inneha hagelgevär, och överlämnas till Kungl. Maj:t. Jägareförbundet anför därutöver.

Svenska jägareförbundet föreslog denna ordning i skrivelse till herr statsrådet och chefen för Kungl. justitiedepartementet den 28 mars 1968, varvid förbundet framhöll följande i denna fråga.

»Gällande åldersbestämmelser för förvärv av jaktvapen anges i anvisningarna till vapenförordningen till 18 år för hagelgevär och 21 år för studsare. Jägareförbundet ifrågasätter om 21 års ålder skall krävas för tillstånd att inneha studsare, särskilt som för förvärv av klass 1-studsare numera fordras avlagt prov för Svenska jägareförbundets älgskyttemärke i brons, vilket prov omfattar såväl en praktisk som en teoretisk del. Förbundet finner 18 år vara en lämplig åldersgräns för förvärv av såväl hagelgevär som studsare.»

Svenska jägareförbundet vill härutöver framhålla, att jaktstudsarnas farlighetsgrad gentemot hagelgeväret synes överskattad i den nuvarande vapenlagstiftningen. På kortare avstånd torde hagelgeväret många gånger vara farligare än kulvapnet och vidare bör i sammanhanget observeras hagelvapnets säkringssystem som ofta är underlägsna kulvapnets.

En åldersskillnad för förvärv av hagelgevär respektive studsare om ett år kan knappast vara meningsfull. Individens utveckling vad avser ansvarskännande m. m. under ett år torde i detta sammanhang vara helt betydelselöst. Svenska jägareförbundet vidhåller således, att åldersgränsen för både hagel- och kulgevär bör sättas till 18 år.

Enligt under hand erhållna uppgifter har redan ett antal polismyndigheter i samband med sänkningen av rösträtts- och myndighetsåldern frångått det tidigare 21-årskravet och tillämpar för sin del åldersgränsen 20 år. Detta innebär att bestämmelserna varierar från polisdistrikt till polisdistrikt, vilket starkt talar för enhetliga bestämmelser gällande hela landet.

Svenska jägareförbundet får emellertid framhålla, att de i motionen nämnda proven för tillstånd att inneha kulvapen endast måste fullgöras för erhållande av klass 1-vapen, dvs. sådana vapen till vilka finnes ammunition som är tillåten för jakt efter björn, älg och hjort.

Inom justitiedepartementet pågår för närvarande en översyn av vapenförordningen med en i departementet i juni 1968 upprättad promemoria som grund.